

G-015021

Seat No. _____

B. A. (Sem. V) Examination

April / May – 2019

BAOOC - 503 : Gujarati

(સાહિત્ય વિવેચનના સિદ્ધાંતો ભાગ - ૧)

(Core Course - 3)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

1. કલા એટલે શું ? ઉપાદાનભેદે કલાભેદ સમજાવી, કલાના વિભિન્ન પ્રકારોની સોદાહરણ ચર્ચા કરો. 14
અથવા
સાહિત્યકલાની વિભાવના સ્પષ્ટ કરી, લલિત અને લલિતેતર સાહિત્ય વચ્ચેનો ભેદ સ્પષ્ટ કરો.
2. નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે સંસ્કૃત સાહિત્યની વિચારધારા વિશે નોંધ લખો : 14
(1) રસ
(2) અલંકાર
(3) રીતિ
(4) ઔચિત્ય
3. ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે બે) 14
(1) પ્રશિષ્ટ સાહિત્ય
(2) કૌતુકરાગી સાહિત્ય
(3) વાસ્તવદર્શી સાહિત્ય
(4) આધુનિક સાહિત્ય
4. કાવ્યનાં વિવિધ પ્રયોજનો દર્શાવી, આનંદના પ્રયોજનને ‘સકલ પ્રયોજન મૌલિભૂત’ શા માટે ગણવામાં આવ્યું છે તે ચર્ચો. 14
અથવા
ટૂંકનોંધ લખો : (બંને)
(1) કાવ્યની વ્યાખ્યા
(2) કાવ્યહેતુ

5. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ આપો :

14

1. 'કલા મનોગત અભિવ્યક્તિ છે.' - એવું એ કહ્યું છે.
(અ) એરિસ્ટોટલ (બ) કોચે
(ક) ટાગોર (ડ) કોલરિજ
2. સ્થાપત્ય, શિલ્પ, ચિત્ર, સંગીત અને સાહિત્ય કલાનો સામાવેશ થાય છે.
(અ) લલિતેતરકલા (બ) ઉપયોગીકલા
(ક) લલિતકલા (ડ) જ્ઞાનકલા
3. 'લિટરેચર ઓફ પાવર'ને ગુજરાતીમાં કહે છે.
(અ) લલિત સાહિત્ય (બ) લલિતેતર સાહિત્ય
(ક) કથા સાહિત્ય (ડ) કાવ્ય સાહિત્ય
4. લલિતેતર સાહિત્યમાં સાહિત્ય સ્વરૂપનો સમાવેશ થાય છે.
(અ) ગઝલ (બ) નવલકથા
(ક) રેખાચિત્ર (ડ) નાટક
5. 'શબ્દાર્થો સહિતૌ કાવ્યમ્' - કાવ્ય - સાહિત્યની આ વ્યાખ્યા એ આપી.
(અ) રુદ્રટ (બ) ભામહ
(ક) રાજશેખર (ડ) મમ્મટ
6. અંગ્રેજી 'Classical' શબ્દની બહુ નજીકનો ગુજરાતી પર્યાય છે.
(અ) સૌંદર્યપ્રિય (બ) કૌતુકપ્રિય
(ક) રંગદર્શી (ડ) સ્વચ્છંદતાવાદી
7. કૌતુકપ્રિય સાહિત્યમાં ની ઉપર ભાર મૂકવામાં આવે છે.
(અ) સમગ્ર માનવજીવન (બ) પશુજીવન
(ક) સમાજજીવન (ડ) સર્જકનું વ્યક્તિગતજીવન
8. વાસ્તવવાદ સ્તરની પ્રજ્ઞને આકારે છે ?
(અ) તમામ (બ) નીચલા
(ક) મધ્યમ (ડ) ઉચ્ચ
9. રસનિષ્પત્તિની પ્રક્રિયાને ભટ્ટ લોલ્લટ રૂપે સમજાવે છે.
(અ) અનુમિતિવાદ (બ) ભુક્તિવાદ
(ક) ઉત્પત્તિવાદ (ડ) અભિવ્યક્તિવાદ
10. કુન્તકે પોતાના ગ્રંથમાં વક્તાના પ્રકારો દર્શાવ્યા છે.
(અ) ત્રણ (બ) ચાર
(ક) પાંચ (ડ) છ

11. ધ્વનિ સિદ્ધાંતના પ્રણેતા છે.
 (અ) ભરત (બ) આનંદવર્ધન
 (ક) જગન્નાથ (ડ) મમ્મટ
12. 'કવિતા એટલે આત્માની અમૃતકલા' - એવું વિધાન એ કર્યું છે.
 (અ) દલપતરામ (બ) રમણભાઈ નીલકંઠ
 (ક) સુન્દરમ્ (ડ) આનંદશંકર ધ્રુવ
13. મમ્મટે પોતાના ગ્રંથમાં કાવ્યના પ્રયોજનોની ચર્ચા કરી છે.
 (અ) કાવ્યપ્રકાશ (બ) કાવ્યદર્શ
 (ક) કાવ્યનિમજ્જન (ડ) કાવ્યદર્પણ
14. ઔચિત્યનો સિદ્ધાંત એ આપ્યો.
 (અ) દંડી (બ) ક્ષેમેન્દ્ર
 (ક) વામન (ડ) મમ્મટ
-